

סיפור, אתר זה עוסק שמוס בעיגות על מנת להבטיח לך את היציבות והגלית הסובו בינוי. קרא עכ

הטבות ליבוא רכב מקביל: גיל הרכבים יועלה

תומר הדר

הכירו את המזל"ט החות'י ששיבש את אספקת הנפט

ניצן סדן

הנכד המתחזה מטפס על עץ הזיכרונות

מאיה נחום שחל

משפט

ניתוח כלכליסט

רק כספי החילוט ירחיקו עברייני צמרת מהסנגוריה הציבורית

תקנות הסנגוריה הציבורית שפרסמה השרה איילת שקד נועדו למנוע מעברייני צמרת לנצל את משאביה. אלא שכדי להגיע ליעד הזה יש לשנות את מדיניות החילוט הנוקשה: לשחרר להם כספים לצורך ייצוג משפטי פרטי

זוהר שחר לוי 07.02.18 08:17

תגיות: [עברייני צמרת](#) [הסנגוריה הציבורית](#) [איילת שקד](#)

"תם עידן עבריינים דה לוקס, את תקציב הסנגוריה הציבורית נשמור למי שבאמת זקוק לכך ולא למנצלי המערכת", הודיעה השבוע [שרת המשפטים איילת שקד](#) עם פרסום תקנות חדשות בנוגע לסנגוריה הציבורית. לפי השרה, מטרת התקנות להילחם "בניצול משאבי הסנגוריה הציבורית בידי ארגוני פשיעה ועברייני צמרת", כגון יצחק אברג'ל. אלא שגורמים בענף המשפט גורסים כי כדי לשים סוף לתופעה שמכבידה על הסנגוריה הציבורית, יש צורך ברפורמה במדיניות חילוט הכספים של אותם עבריינים, כלומר לשחרר להם כספים כדי שיוכלו לממן לעצמם ייצוג.

קראו עוד בכלכליסט:

- [מדינת משטרה: למה הדו"ח של הסנגוריה הציבורית מטריד](#)
- [לשכת עוה"ד מנסה לצמצם את ייצוג הסנגוריה הציבורית לחשודים ונאשמים](#)
- [הסנגוריה הציבורית: זינוק במעצרים בלי כתב אישום](#)

התקנות החדשות יחולו במקרה של עבירות בתחום הלבנת הון, הגבלים עסקיים, ניירות ערך, ארגוני פשיעה וכן סעיפים שונים בפקודת מס הכנסה, בפקודת המכס ובחוק מס ערך מוסף. הנאשם יוכל לבקש פטור חלקי או מלא מעלות הייצוג, ותיערך לו בדיקת יכולת כלכלית מקיפה על ידי ועדה שתורכב מנציגים של מנכ"לית משרד המשפטים, הסגור הציבורי הארצי ומנהל רשות האכיפה והגבייה. ועדה זו תקבע את סכום ההשתתפות המרבי בהוצאות הייצוג של הנאשם. נאשם בעל יכולת כלכלית יצטרך לממן בעצמו את ייצוג המשפטי, אם באופן פרטי או דרך תשלום לסנגוריה הציבורית.

מימין: עוה"ד גלית רוטנברג ואורי קיבין צילום: עמית שעל

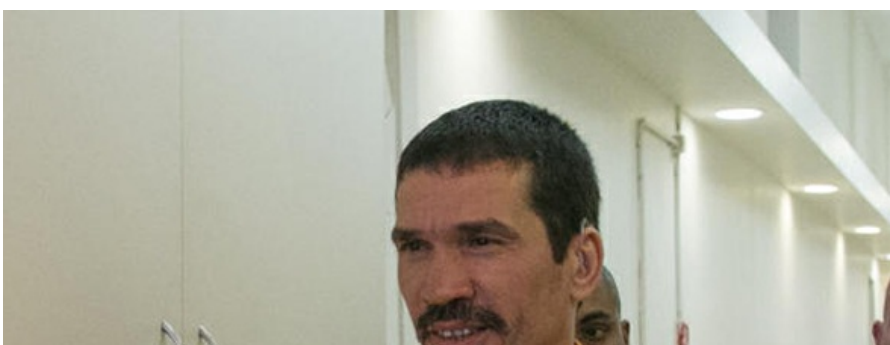
אולם נראה שמדיניות החילוט של השנים האחרונות תפגע ביישום התקנות הללו. בעשור האחרון הלכה והעמיקה החשיבה כי פגיעה כלכלית היא הרבה יותר אפקטיבית והרתעתית משיבה בכלא בעבור אותם עברייני צמרת וראשי ארגוני פשיעה, ובהתאם לכך גיבשו המשטרה ומשרד המשפטים אסטרטגיה לחלט את כספם של אותם עבריינים. כך למשל סיכם את התאוריה כולה פרקליט המדינה שי ניצן בדצמבר 2015 בכתב העת של פרקליטות המדינה "משפט מפתח": "בבסיס תורת האכיפה הכלכלית המשולבת עומדת התפיסה שלפיה פגיעה בכיסו של העבריין היא מרכיב חיוני במערכת אכיפה אפקטיבית. כידוע, המניע המכריע לרבות מהעבירות הפליליות הוא כלכלי (סמים, סחר בנשים, מרמה השמטת הכנסות, סחר בנשק, ארכון הימורים וכיו"ב), ופגיעה ביכולתו של העבריין לעשות שימוש בפירות העבירה פוגעת באופן ישיר בתמריץ לביצוע העבירות, מקטינה את סך המשאבים הכלכליים העומדים לרשות העבריין לביצוע פעולותיו ומהווה גורם מרתיע מהמדרגה הראשונה".

"אבסורד כלכלי"

כדי לחזק את האכיפה הכלכלית, נקטו הרשויות יותר ויותר הליכי תפיסות נכסים וחילוטם של חשודים בפלילים. ב־2016 למשל הגיע היקף החילוטם, שומות המס לעבריינים והקנסות לשיא של 750 מיליון שקל, 50% יותר מהשנה שקדמה לה. גם מספרי תיקי החילוט שנפתחו שבר שיא: 650 תיקים, זינוק של 90% בהשוואה ל־2015. איש עסקים, עורך דין או בעל חברה מתעורר בבוקר וכל חשבונות הבנק שלו חסומים, הנכסים שלו מעוקלים ואין לו יכולת אפילו לשלם בכרטיס האשראי במכולת - כך הוא מגלה שנפתחה נגדו חקירה פלילית. ברוב המקרים הנכסים של החשוד יישארו תפוסים על ידי המדינה עד שביט המשפט יכריע אם להרשיעו, כלומר עשויות לעבור שנים עד שיראה את כספו, אם בכלל. החוק הדרקוני נועד לפגוע כלכלית במי שביצע עבירה, ולמנוע ממנו לעשות שימוש בפירות העבירה. אולם בנסיבות כאלה לא יתאפשר לו לממן ייצוג משפטי, והסנגוריה הציבורית נכנסת לתמונה.

מצד אחד המדינה, בכובע הפרקליטות, רוצה לשמור לעצמה כספים ונכסים שנתפסו במהלך החקירה, ומצד שני, בכובע הסנגוריה הציבורית, היא נאלצת "לשלם" את המחיר ולממן את הייצוג המשפטי של הנאשם.

עו"ד אורי גולדמן ממשרד גולדמן ושות', המתמחה בחוק איסור הלבנת הון ומייצג בתפיסות וחילוט, מסביר כי הליכים אלה מהווים למעשה "מכת מוות" כלכלית לחשוד: "מצד אחד מחלטים את כל רכושו החל מהשלבים המוקדמים של ההליך, ומאידך אמורה לעמוד לו חזקת החפות. האמור נובע מכך שהחילוט מלכתחילה הוא בעייתי, שכן חוק איסור הלבנת הון מאפשר חילוט לפי מחזור דמיוני ("חילוט בשווי"), ולא לפי הרווח האמיתי שיצא לחשוד/ נאשם. המצב נהיה חמור יותר עם הזמן והתפתחות הפסיקה, כשהחמרו יסודות החילוט, כך שלמעשה המדינה מגיעה גם לרכוש שאין לו שום קשר לעבירה. זה מתבצע על ידי הוספה של עבירת איסור הלבנת הון לכל תיק, דבר שהפך נפוץ בכל תיק כלכלי ואפילו פלילי".

יצחק אברג'ל צילום: אוהד צויגנברג

עו"ד מאור ברדיצ'בסקי, ראש תחום פלילי במשרד תדמור לוי ושות', טוען שזה אבסורד שהמדינה אינה משחררת כספי חילוט בעבירות כלכליות ובעבירות של ארגוני פשיעה לצורך תשלום הוצאות הגנה ושכר טרחה לסנגורים: "אם נחשוב על כך ניוכח כי הפרקליטות והסנגוריה הציבורית ממומנות שתיהן מתקציב המדינה, שתיהן שייכות למשרד המשפטים. מדוע אפוא הפרקליטות, שמייצגת את המדינה, עומדת בתוקף על אי שחרור נכסי הנאשם המחולטים על ידה, כאשר פועל יוצא של העניין הוא השתת הוצאות רבות על המדינה בכובעה כסנגורית ציבורית. זה אבסורד כלכלי מובהק, גם אם יש לכך טעמים משפטיים".

עו"ד גלית רוטנברג, שותפה במשרד דחוח ושות', המתמחה בעבירות צווארון לבן ומשמשת גם יו"ר (משותפת) בוועדה לחקיקה פלילית בלשכת עורכי הדין, טוענת כי התקנות החדשות "מטילות על הנאשמים והחשודים את העול והעלויות שנובעים מכשלים במערכת עצמה. חשוב להבין, העבירות שהתקנות יחולו עליהן אינן 'עבירות של עשירים'. כיום מכילים כתבי האישום עבירות הלבנת הון חדשות לברקרים, כשלמעשה כל העברת כסף מצד לצד, או אפילו קבלה של כספים שמקורם בעבירת מקור, יוצרת אישום נוסף של הלבנת הון. הכשל המהותי הוא שכשנכללת עבירת הלבנת הון בחשדות, באופן כמעט אוטומטי נתפס כל רכושו של החשוד, ונאשמים עתירי ממון, שאליהם מכוונות התקנות המוצעות, נותרים למעשה ללא יכולת לנהל את הגנתם, ונאלצים לפנות לסנגוריה הציבורית, ולא לעורך דין פרטי לבחירתם, שמתמחה בתחום הצווארון הלבן. לכן התקנות אינן מהוות פתרון אמיתי לבעיה המהותית ולכשל שקיים במערכת. הפתרון האמיתי טמון בהצעה אחרת, שפורסם בעבר שהשרה בוחנת, והיא חקיקה שתאפשר לבתי המשפט לשחרר חלק מהרכוש שנתפס לחשוד לצורך מימון הייצוג המשפטי, עד לתקרה מסוימת".

עו"ד רונאל פישר-צילום: עמית שאבי

ואכן, מנתוני האוצר שפורסמו בשנה החולפת עולה כי תקציב הסנגוריה הציבורית צמח בשנים האחרונות לכרבע מיליארד שקל בשל התרחבות הייצוג לנאשמי צווארון לבן. ב-2016 תקצב משרד האוצר את הסנגוריה הציבורית ב-249 מיליון שקל, עלייה של 8 מיליון שקל לעומת 2015. ב-1997, כשהוקמה הסנגוריה הציבורית, עמד תקציבה על 20 מיליון שקל בלבד. ההוצאה השנתית של הסנגוריה הציבורית על שכר טרחה והוצאות הגנה עמד בשנים האחרונות על כ-180 מיליון שקל, וב-2017 על כ-167 מיליון שקל.

הליכים פליליים, בפרט של עבירות צווארון לבן, משלשלים הרבה מאוד כסף לכיסם של עורכי הדין המייצגים את הנאשמים, מאות אלפי שקלים ואף מיליוני שקלים. שכר הטרחה בסנגוריה הציבורית נמוך יותר, אלפי שקלים עד עשרות אלפי שקלים. עו"ד אורי קינן, המתמחה בעבירות צווארון לבן ומ"מ ראש לשכת עורכי הדין, סיפר ל"כלכליסט" כי שרת המשפטים שקד אישרה תיקון לתקנות, שלפיו נאשמים יוכלו לקבל מהסכומים התפוסים סכום של עד 200 אלף שקל שימשם אותם למימון ייצוג משפטי, של עורך דין פרטי או של הסנגוריה הציבורית.

אלא שסכום כזה אינו מספיק למימון עורך דין פרטי, אלא רק למימון סנגוריה ציבורית. לדברי עו"ד רוטנברג, התקנות החדשות למעשה קובעות שמי שרכושו נתפס לא רק שלא יוכל לבחור עורך דין כרצונו, אלא הוא יאלץ לממן את הייצוג שעד היום ניתן בחינם: "האפשרות שהמדינה בכל זאת תממן את ייצוגו תלויה במבחן יכולת כלכלית. אלא שמבחן היכולת הכלכלית אינו רלוונטי מיום שכל כספו ורכושו נתפסו על ידי המדינה".

עו"ד אורי גולדמן. מכת מוות כלכלית לחשוד

השופטים מכריעים

סוגיית החילוט ותפיסת הנכסים הגיעה גם לפתחם של בתי המשפט, שבמרבית המקרים אינם מאפשרים לנאשמים ולחשודים לקבל כספים שנתפסו לצורך מימון הגנתם. עם זאת, קרו גם מקרים שבהם שוחררו כספים לצורך זה. בית המשפט אישר למשל לניסים דג'לדטי, שהורשע בקבלת דבר במרמה, לקבל 1.6 מיליון שקל מכספי החילוט לצורך תשלום שכר טרחה לסנגורו הפרטי.

במקרה אחר, שבו ייצג עו"ד גולדמן, שחרר בית המשפט ליניב קרנש, שהואשם בהפצת חשבוניות פיקטיביות בענף הדלק, כספים שנתפסו במהלך חקירתו כדי לממן סריקת מסמכים. בסופו של יום גם בתי המשפט עצמם מפנים את אותם 'עברייני צמרת' לייצוג של הסנגוריה הציבורית, אומר עו"ד גולדמן. "הסנגוריה לא ערוכה לטפל בתיקים מסוג זה, הדורשים גם מומחיות כלכלית ומיסויית. אנו מקוויים כי לאור הצעת תיקון החקיקה החדשה ימצאו בתי המשפט את האיזון הראוי, ובמקום לשלוח נאשמים לסנגוריה הציבורית, ישחררו להם כספים לייצוג הולם מתוך קרן החילוט. בהתאם למגמה העולה מרוח הדברים שנכתבו בתיקון, כבר אתמול הגיש משרדנו בקשה לשחרור כספים מקופת החילוט לצורך מימון שכר טרחה לחשודים, שבשלב כה מוקדם של ההליך חולטו מהם מיליוני שקל".

"קבלת ייצוג משפטי הולם היא זכות יסוד בחברה דמוקרטית", מסכם עו"ד קינן, "ואדם שלא הורשע ולעתים

רק בגדר חשוד, אי אפשר לחלט לו את כל הכספים שיש לו בשלב הזה, בלי להותיר לו אפשרות לשכור עו"ד או לקבל ייצוג משפטי. הרפורמה הבאה צריכה לכלול גם טיפול בנושא החילוטים הדרקוניים שהרשויות מטילות כל אימת שנפתחת חקירה. העובדה ששרת המשפטים קיבלה את הטענה שיש מקום לערוך שינוי בכל תפיסת הייצוג של בעלי ממון היא מבורכת. עם זאת, נדמה כי כדי שהשינוי יהיה נכון והולם את חוק יסוד כבוד האדם וחירותו ראוי היה כי התיקון הראשון יהיה בכל הקשור לחילוט הכספים, שמלכתחילה מובילים את חשודי הצווארון הלבן לפנייה לסנגוריה הציבורית, והאחרונה תסגור את השער כיוון שיש להם יכולת תיאורטית לממן לעצמם הגנה משפטית. נכון היה ליצור שורה של הקלות מעבר לאותם 200 אלף שקל, בחקיקה הראשית ולא בהסכמות צדדיות".

Recommended by

אולי יעניין אותך גם

ישי גמאדג'יסימי מאנימוסן שנמכלעבמטעםף ב- אנשיבשלא מקשיבים לי ב-100%

כלכליסט - יודא www.latestbuzztoday.co.uk

ממומן - Infomed

משתלי שד חלקים ומחוספסים: ההבדלים, היתרונות והחסרונות בכל אחד מהסוגים

שופרות יריחו, גרסת ה-F16: כשבום על קולי הביס את צבא עיראק

כלכליסט - יודא

מדוע כדאי להזדרז בהסדרת המעמד מול הצבא

ממומן - עורך דין אבי פינסקי

הבנת שיש לך רגישות למזון ולא יודע למה? בדיקת דם אחת יכולה לגלות

ממומן - Round Table

Lidl: découvrez le catalogue de nos offres exclusives

ממומן - Lidl

עדיין סובלים מכאבים? ייתכן שהתשובה נמצאת במזון שאתם אוכלים

ממומן - Round Table בריאות

כתוב תגובה

באזז

המרות לירוא ררר מהרול. גול הררררר

ברקת מוזק את הרפורמה בביטוחי
 הבריאות הפרטיים
 06:44 אדריאן פילוט

קרנות ההשתלמות באוגוסט: מי הפסידה פחות מהחרפת מלחמת הסחר?

16.09.2019 צלי גרינברג

Want to go big with your startup?

CALCALIST TECH
 The Gateway to Israeli Tech

Subscribe now>>

בנו של לב לבייב התחתן במוסקבה
 16.09.2019 שירות כלכליסט

הנפט זינק ב-15%, מניית שברון קפצה
 ב-2.2%
 23:01 כתבי שוק ההון

צרפת: 500 יורו במחנה למי שיקנה
 אופניים חשמליים
 21:04 שירות כלכליסט

פרויקטים מיוחדים

ההחלטות הפיננסיות שישנו
 לכם את החיים

מגזין נדל"ן: הכירו את
 שכונות הרפאים בפריפריה

כך נולד הקרב על העושר
 שעשוי לשנות את העולם

שדים וריחות: מה עושה
 הריח לזכרונות שלנו

מיוחד: 50 הסטארטאפים
 המבטיחים של 2019

דואר
 אדום

ניוזלטר

תיק אישי

RSS

התראות

כלכליסט
 ביוטיוב

פודקאסט

מינוי לעיתון

טוויטר

פייסבוק

המערכת
 שער
 הדולר

ההנהלה

ועידות כלכליסט

הפוך לדף
 הבית

שערי מניות

ארכיון
 השערים

כתבו לנו
 פודקאסט

המייל האדום

שער היורו

פרסמו אצלנו

כלכליסט אצלך
 באתר

כלכליסט

כלכליסט מפת
 האתר

אודות כלכליסט

תנאי שימוש

מדיניות פרטיות

עמוד מט"ח כללי